

ปีที่ 4 ฉบับที่ 2 [กรกฎาคม - ธันวาคม 2568]
VOL. 4 NO. 2 [JULY - DECEMBER 2025]

บัณฑิตศึกษา วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

192 หมู่ 2 อาคาร มจร 2 ชั้น 2 ตำบลต้นธง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน 51000 Email: dhammasana@mcu.ac.th

ISSN : 3057-0441 (Online)

Journal of Dhamma Sana

JOURNAL OF DHAMMA SANA

วารสารธรรมสาสน์

<https://so10.tci-thaijo.org/index.php/JDSN>

ISSN : 3057-0441 (Online)

บรรณาธิการบริหาร

พระครูสิริสุตานุยุต, รศ. ดร.

คณะพุทธศาสตร์ สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Email: saman.lamphun@mcu.ac.th

รองบรรณาธิการ

พระครูโกวิทอรธวาที, ผศ. ดร.

คณะพุทธศาสตร์ สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Email: udorn.sang@mcu.ac.th

กองบรรณาธิการ

พระมหาอินทร์วงศ์ อีสสรภาณี, ดร.

คณะพุทธศาสตร์ สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Email: inthawong_iss@hotmail.com

พระอธิวัฒน์ ธรรมวัฒน์ศิริ, ดร.

คณะพุทธศาสตร์ สาขาวิชาพุทธศิลปกรรม

วิทยาเขตเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Email: athiwat.tham@mcu.ac.th

พระวิหวัช โกฏิฉกรรจ์, ดร.

คณะสังคมศาสตร์ สาขาวิชาสังคมศึกษา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

Email: witawat.koc@mbu.ac.th

พระมหาวิเศษ ปญญาวิโร, รศ., ดร.

สาขาวิชาพุทธศาสนาและปรัชญา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

Email: veesaad@hotmail.com

ดร.พิสิษฐ์ โคตรสุโพธิ์
คณะพุทธศาสตร์ สาขาวิชาปรัชญา
วิทยาเขตเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Email: phisit.kot@mcu.ac.th

ผศ.ดร.ไพรินทร์ ณ วันนา
คณะพุทธศาสตร์ สาขาวิชาพระพุทธศาสนา
วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Email: phairin.na@mcu.ac.th

ดร.จันทร์สมิ์ ตาปูลิง
คณะพุทธศาสตร์ สาขาวิชาพระพุทธศาสนา
วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Email: chantarat.ta@mcu.ac.th

ดร.พัลลภ หารุคำจา
คณะพุทธศาสตร์ สาขาวิชาพระพุทธศาสนา
วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Email: panlobharu2515@gmail.com

ผศ.ดร.อุเทน ลาพิงค์
สาขาวิชาพุทธศาสนาและปรัชญา
วิทยาเขตล้านนา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
Email: khunten2002@yahoo.com

รศ.ดร.สิริญา สะสอง
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขาวิชาสังคมศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
Email: suriyasuriyong@gmail.com

รศ.ดร.วินิจ ผาเจริญ
วิทยาลัยบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้
Email: winit.phacharuen@gmail.com

ผศ.ดร.ประทีป พิษทองกลาง

คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ สาขาศิลปศาสตร์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

Email: khun_jedrin@hotmail.com

ผศ.ดร.สมหวัง แก้วสุฟอง

คณะมนุษยศาสตร์ สาขาวิชาศาสนาและปรัชญา

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Email: somwangk1070@hotmail.com

ผศ.ดร.สยาม ราชวัตร

คณะมนุษยศาสตร์ สาขาวิชาศาสนาและปรัชญา

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Email: kursiamrat@gmail.com

รศ.ดร.ปรุดม บัญศรีตัน

คณะมนุษยศาสตร์ สาขาวิชาศาสนาและปรัชญา

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Email: parud145@gmail.com

รศ.ดร.วิโรจน์ อินทนนท์

คณะมนุษยศาสตร์ สาขาวิชาศาสนาและปรัชญา

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Email: viroj.i@cmu.ac.th

ผศ.ดร.อานันท์ อุปสอด

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนากองถิ่นที่ยั่งยืน

มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

Email: ananupsod9541@gmail.com

ดร.ส่งเสริม แสงทอง

คณะมนุษยศาสตร์ สาขาวิชาศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Email: songsermst57@gmail.com

ฝ่ายประสานงานและจัดการ

พระธีระธรรม ปัญญาโร

สราวุธ วรรณชัย

วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เจ้าหน้าที่ศูนย์บัณฑิตศึกษา

ฝ่ายพิสูจน์อักษร

ดร.จันทร์สม์ ตาปูลิง

ฉันทพงศ์ บุญตัน

วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เจ้าหน้าที่ศูนย์บัณฑิตศึกษา

ฝ่ายกฎหมาย

สุภัทรา ทองดี

ออกแบบปกและจัดรูปเล่ม

พระธีระธรรม ปัญญาโร

กำหนดออกเผยแพร่

ฉบับที่ 1 เดือน มกราคม - มิถุนายน

ฉบับที่ 2 เดือน กรกฎาคม - ธันวาคม

E-mail: dhammasanajournal@gmail.com

เว็บไซต์ : <https://so10.tci-thaijo.org/index.php/JDSN>

สังกัด : บัณฑิตศึกษา วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เบอร์โทรศัพท์ : 053 563 163, 063 992 9932

หมายเลข ISSN : 3057-0441 (online)

บทบรรณาธิการ

วารสารธรรมสาส์น (Journal of Dhamma Sana) โดย บัณฑิตศึกษา วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยฉบับนี้ได้รับความสนใจส่งบทความเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารทั้งหมด 18 บทความซึ่งเป็นบทความวิจัยและบทความวิชาการ กองบรรณาธิการจึง ขอเสนอสาระสำคัญของบทความที่น่าสนใจ ดังนี้

บทความวิจัย เรื่อง การศึกษาความพึงพอใจของข้าราชการต่อกิจกรรมการโค้ชแนวพุทธเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมและสมรรถนะในยุคดิจิทัล โดย พระวุฑฒ์ สุเมโธ (ทองมัน) พบว่า ความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับ “ดีมาก” สะท้อนถึงการยอมรับในคุณภาพของกระบวนการโค้ชแนวพุทธ ส่วนผลการวิเคราะห์เชิงคุณภาพพบว่า ผู้เข้าร่วมรู้สึกพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนรู้ การมีส่วนร่วม และการนำหลักธรรมทางพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ในการทำงานและชีวิตประจำวัน งานวิจัยนี้จึงยืนยันได้ว่าการโค้ชแนวพุทธเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการเสริมสร้างคุณธรรมและสมรรถนะของข้าราชการ และผลการวิจัยสนับสนุนให้กิจกรรมการโค้ชแนวพุทธสามารถนำไปประยุกต์เป็นแนวทางในการพัฒนาบุคลากรภาครัฐทั้งในด้านนโยบายและการปฏิบัติอย่างยั่งยืน

บทความวิชาการ เรื่อง ความศรัทธาครูบาศรีวิชัยที่มีอิทธิพลต่อพุทธศาสนิกชนล้านนาในสมัยปัจจุบัน โดย วิชญะ ยศกาศ ได้ศึกษาความศรัทธาครูบาศรีวิชัยที่มีอิทธิพลต่อพุทธศาสนิกชนล้านนาในสมัยปัจจุบันโดยเฉพาะในมิติของความเชื่อ การปฏิบัติทางศาสนา และการสืบทอดวัฒนธรรมท้องถิ่นตามหลักฐานแสดงไว้ว่า ครูบาศรีวิชัย หรือ ครูบาเจ้าศรีวิชัย เป็นพระนักบุญชาวล้านนาที่ได้รับการเคารพสักการะอย่างกว้างขวางจากพุทธศาสนิกชนในภาคเหนือของประเทศไทย ความศรัทธาต่อท่านได้สร้างอิทธิพลอย่างลึกซึ้งต่อวิถีชีวิต ความเชื่อ และการปฏิบัติทางศาสนาของชาวล้านนา การศึกษาใช้วิธีการวิเคราะห์เอกสาร การสัมภาษณ์ผู้รู้ และการสังเกตพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติศาสนกิจของชุมชน

บทความวิชาการ เรื่อง อิทธิบาท 4 กับการเสริมสร้างแรงจูงใจในโรงเรียนพระพุทธศาสนา โดย พระครูวิจิตรปริยัติการ ได้วิเคราะห์แนวทางการประยุกต์ใช้อิทธิบาท 4 ในบริบทของโรงเรียนพระปริยัติธรรม โดยเน้นการสร้างแรงจูงใจภายในที่ยั่งยืน การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ และการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ผลการศึกษาพบว่า การนำหลักอิทธิบาท 4 มาใช้อย่างเป็นระบบจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกในด้านแรงจูงใจของทั้งครูและนักเรียน นำไปสู่ประสิทธิภาพการเรียนการสอนที่สูงขึ้นและการพัฒนาองค์รวมของผู้เรียนตามหลักพุทธศาสนา

บทความวิชาการ เรื่อง **หลักพุทธธรรมการดูแลผู้สูงอายุในวิถีใหม่** โดย พระชาญณรงค์ อุตตหนฺโต ได้มุ่งมุ่งนำเสนอการใช้หลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ เพื่อเป็นการใช้หลักธรรมมาประยุกต์ใช้ในการดูแลสุขภาพจิตใจผู้สูงอายุโดยอิงหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาเป็นการช่วยเหลือทางสุขภาพทางจิตใจให้ผู้สูงอายุ ด้วยสังคหวัตถุ ๔ คือ ให้ทาน ปิยวาจา อตถจริยา และสมานัตตตา เป็นการช่วยเหลือทางสุขภาพทางจิตใจให้ผู้สูงอายุ มีการเตรียมตัวรับมือกับภาวะจิตใจหลังวัยเกษียณ

บทความวิชาการ เรื่อง **บทบาทพระสังฆาธิการกับการบริหารจัดการวัดสมัยใหม่ในบริบทสังคมไทย** โดย พระครูพิพัฒนปริยัตยาภรณ์ (อภิวัดน์ กนตสีโล) ได้ศึกษาและวิเคราะห์บทบาทของพระสังฆาธิการในการบริหารจัดการวัดสมัยใหม่ ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาวัดให้สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม เทคโนโลยี และค่านิยมในยุคปัจจุบัน พระสังฆาธิการไม่ได้จำกัดบทบาทเพียงการดูแลพิธีกรรมและการรักษาพระธรรมวินัยเท่านั้น แต่ยังต้องทำหน้าที่เป็นผู้นำผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์ สามารถวางแผนและจัดการทรัพยากรของวัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ การส่งเสริมพัฒนาศักยภาพของพระภิกษุสามเณร การสร้างความร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานภายนอก และการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมเข้ามาช่วยบริหารจัดการ ถือเป็นกลยุทธ์สำคัญในการเสริมสร้างความยั่งยืนของวัด นอกจากนี้ การประยุกต์ใช้หลักธรรมคำสอนในการบริหารจัดการช่วยส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรที่ดีและความไว้วางใจในชุมชนได้

บทความวิชาการ เรื่อง **การผลิตซ้ำทางสังคมวัฒนธรรมในพระพุทธศาสนา** โดย พระเจษฎา มหาวุฒโธ (สอนบาลี) และคณะ มุมวิวัฒูประสงค์ศึกษาเกี่ยวกับการผลิตซ้ำทางสังคมวัฒนธรรมในพระพุทธศาสนา ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบการผลิตซ้ำ 1) รูปแบบนามธรรมปรากฏในรูปแบบของความเชื่อในพระพุทธศาสนาขนบธรรมเนียมประเพณี พิธีกรรมต่าง ๆ อีกทั้งทัศนคติ และการอบรมสั่งสอนในการปฏิบัติตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา 2) รูปแบบรูปธรรม หลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนาจากลักษณะมุขปาฐะพัฒนาเป็นลายลักษณ์อักษร และได้ถูกพัฒนาผสมผสานในลักษณะต่างๆ จากรูปแบบนามธรรมให้ปรากฏในรูปแบบ

บทความวิชาการ เรื่อง **ประชาธิปไตยเชิงพุทธ: การอยู่ร่วมกันอย่างสันติ** โดย พิชพันธ์ แก้วใส ได้ศึกษาประชาธิปไตยผ่านมุมมองการคิดวิเคราะห์และพฤติกรรม ศึกษาหลักธรรมการปกครองตามแนวพระพุทธศาสนาที่เอื้อต่อสันติสุข สันติภาพ และภราดรภาพในสังคม และส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในระบอบประชาธิปไตยเชิงพุทธ ผลการศึกษาพบว่า หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาสามารถประยุกต์ใช้ในการปกครองได้ เช่น หลักทศพิธราชธรรม สำหรับผู้นำที่เป็นพระมหากษัตริย์ และหลักอภิธานิยธรรมสำหรับผู้นำหรือคณะผู้บริหารในระบอบประชาธิปไตย

บทความวิชาการ เรื่อง **การประยุกต์ใช้หลักธรรมเพื่อเพิ่มความสุขและการเรียนรู้ในสถานศึกษา** โดย บรรเจิด สังกิจ พบว่า การบูรณาการหลักธรรมเข้ากับกระบวนการเรียนการสอนสามารถสร้างสมดุลระหว่างการเรียนรู้และชีวิตส่วนตัวของผู้เรียน ส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และพัฒนาทักษะการจัดการอารมณ์และการคิดวิเคราะห์อย่างมีระบบ บทความยังเสนอแนวทางปฏิบัติ เช่น การจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความสุข การออกแบบกิจกรรมที่ใช้หลักธรรมเป็นแกนกลาง และการติดตามผลการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อปรับปรุงกระบวนการสอนให้เหมาะสม ผลลัพธ์ชี้ให้เห็นถึงแนวทางการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียนอย่างยั่งยืน และเตรียมความพร้อมในการเผชิญความเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยีในอนาคต

บทความวิชาการ เรื่อง **แรงจูงใจในการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานตามแนวสติปัฏฐาน 4 ของนักเรียนไทยยุคใหม่** โดย พระอธิการอินทร์ธนต์ ปญญากุฑุโธ และ พระธีระธรรมภาณูปุญญ์วัชร มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. วิเคราะห์แรงจูงใจของนักเรียนไทยยุคใหม่ในการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานตามแนวสติปัฏฐาน 4 และ 2. เสนอแนวทางส่งเสริมการบูรณาการภาวนาในระบบการศึกษาไทย การศึกษาอาศัยการวิเคราะห์เอกสาร งานวิจัย และคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนา โดยเน้นหลักธรรมที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ไตรสิกขา สมณะ-วิปัสสนา และสติปัฏฐาน 4 ซึ่งเป็นแกนกลางของการพัฒนาจิตและปัญญาตามหลักพุทธธรรม

บทความวิชาการ เรื่อง **การบริหารงานด้วยหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในยุควิถีใหม่** โดย กาญจนา ดะนุชนาม และคณะ มุ่งนำเสนอภาพรวมของแนวทางการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้สอดคล้องกับพลวัตทางสังคมและการศึกษาในยุคปัจจุบัน ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่การเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างกว้างขวางและรวดเร็วในทุกมิติ โดยเน้นย้ำบทบาทสำคัญของผู้บริหารในฐานะผู้นำทางวิชาชีพที่มีส่วนในการยกระดับสมรรถนะของครู บุคลากร และระบบการจัดการศึกษภายในองค์กร วัตถุประสงค์ของการศึกษา คือ การอธิบายแนวคิดและแนวทางการบริหารงานสถานศึกษาที่ประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลเป็นกรอบกำกับเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ความโปร่งใส และความรับผิดชอบ อันเป็นพื้นฐานของการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพในบริบทของยุควิถีใหม่

บทความวิชาการ เรื่อง **ฆราวาสธรรม 4: จากหลักธรรมสู่การบริหาร ปลอดภัยภาพและความสำเร็จของสถานศึกษา** โดย นายอริวัฒน์ สรรเพชร และคณะ มีเป้าหมายเพื่อเสนอแนวทางการประยุกต์ใช้หลักฆราวาสธรรม 4 ประการ ได้แก่ สัจจะ ทมะ ขันติ และจาคะ ในการบริหารสถานศึกษา เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพ ความโปร่งใส และคุณธรรมของผู้บริหาร ทั้งนี้ การนำหลักฆราวาสธรรม 4 ประการมาเป็นแกนคุณธรรมหลักในการบริหารสถาน

ศึกษาสามารถประยุกต์ใช้ได้อย่างเป็นระบบ

บทความวิชาการ เรื่อง **อิทธิบาท 4: กุญแจสู่ความสำเร็จของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21** โดย อรอนงค์ ภูมิพงศ์ไทย และคณะ ได้ศึกษาและวิเคราะห์การประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา “อิทธิบาท 4” ในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างคุณลักษณะของหลักธรรมกับทักษะของผู้บริหารในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง โดยผู้เขียนได้ค้นพบองค์ความรู้ คือ “โมเดลเชิงบูรณาการอิทธิบาท 4 สู่วิธีการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21” ซึ่งแสดงให้เห็นว่า อิทธิบาท 4 ทำหน้าที่เป็นกลไกขับเคลื่อนและหล่อเลี้ยงทักษะการบริหารสมัยใหม่

บทความวิชาการ เรื่อง **พรหมวิหาร 4 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา: กุญแจสู่การบริหารงานบุคคลที่มีคุณภาพและยั่งยืน** โดย ประภาณี สิทธิมาก และคณะ ได้ค้นพบองค์ความรู้ใหม่จากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งสังเคราะห์เป็น โมเดลกุญแจ 5 ดอก (DRRPE Model) ซึ่งประกอบด้วย Development (การพัฒนา), Retention (การรักษา), Recruitment (การสรรหา), Planning (การวางแผน) และ Evaluation (การประเมิน) โมเดลดังกล่าวสะท้อนการบูรณาการหลักธรรมพรหมวิหาร 4 เข้ากับกระบวนการบริหารบุคคลอย่างเป็นระบบ

บทความวิชาการ เรื่อง **พรหมวิหาร 4: หัวใจการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลดิสรักซ์ชัน** โดย วศินี ทิพย์รองพล และคณะ ได้ค้นพบองค์ความรู้ คือ การนำหลักพรหมวิหาร 4 มาเป็นกรอบแนวคิดสำคัญในการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลดิสรักซ์ชัน ซึ่งประกอบไปด้วย 5 แนวทาง อย่างไรก็ตามความสำเร็จของการใช้พรหมวิหาร 4 ในการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลดิสรักซ์ชันไม่ได้ขึ้นอยู่กับเครื่องมือหรือเทคโนโลยีเพียงอย่างเดียว แต่ขึ้นอยู่กับจิตใจและความมุ่งมั่นของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทุกคนในการปฏิบัติด้วยความจริงใจ เพื่อขับเคลื่อนการศึกษาไทยไปสู่ความยั่งยืนในอนาคต

บทความวิชาการ เรื่อง **การน้อมนำสังคหวัตถุ 4 สู่อำนาจการบริหารสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ** โดย กรรณิการ์ จันทร์คง และคณะ พบว่า หลักสังคหวัตถุ 4 สามารถนับเป็น “นวัตกรรมทางการบริหารเชิงคุณธรรม” ที่ผสมผสานหลักจริยธรรมทางศาสนาเข้ากับแนวคิดการบริหารยุคใหม่อย่างสอดคล้องและยั่งยืน โดยเน้นการให้และแบ่งปัน (ทาน) การสื่อสารด้วยเมตตา (ปิยวาจา) การช่วยเหลือเกื้อกูล (อัตถจริยา) และความเสมอภาคสามัคคี (สมานัตตตา) ซึ่งช่วยส่งเสริมความร่วมมือ ความโปร่งใส และบรรยากาศการทำงานที่มีความสุข ส่งผลให้สถานศึกษาพัฒนาอย่างมีคุณภาพ มั่นคง และยั่งยืนในศตวรรษที่ 21 โดยประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 5 ด้าน ได้แก่ การบริหารการศึกษา การจัดการเรียนรู้ การบริหารบุคลากร การสร้าง

วัฒนธรรมองค์กร และการบริการนักเรียนและชุมชน

บทความวิชาการ เรื่อง **หลักธรรมาภิบาลกับการยกระดับการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น** โดย ภัทราพร สุวรรณจันทร์ และคณะ ได้รวบรวม วิเคราะห์ และทบทวนวรรณกรรม หนังสือ งานวิจัย รวมทั้งบทความทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อันเป็นรากฐานสำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย และเป็นกลไกสำคัญในการตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในระดับพื้นที่โดยตรง

บทความวิชาการ เรื่อง **กัลยาณมิตรธรรม 7 ประการกับความเป็นเลิศ ในการบริหารสถานศึกษา** โดย สุรชาติ แหวนเพชร และคณะ ได้ค้นพบองค์ความรู้ คือ การบูรณาการหลักกัลยาณมิตรธรรมกับแนวคิดการบริหารสถานศึกษา สามารถพัฒนาเป็นกรอบแนวคิด ALOP Model ประกอบด้วย ความเป็นเลิศทางการบริหารการศึกษา (A – Educational Administration Excellence) การจัดการเรียนการสอน (L – Learning and Teaching) ความผูกพันต่อองค์กร (O – Organizational Commitment) การพัฒนาบุคลากร (P – Personnel Development) ในการพัฒนาทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณธรรมของผู้บริหาร เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและการศึกษา

บทความวิชาการ เรื่อง **ธรรมาภิบาลกับการบริหารงบประมาณที่โปร่งใสและตรวจสอบได้ของผู้บริหารสถานศึกษา** โดย นิภาพร มะโนเรศ และคณะ พบว่า การประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงบประมาณประกอบด้วย 5 ขั้นตอนสำคัญ ได้แก่ การจัดทำและเสนอของบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การบริหารการเงิน การตรวจสอบติดตาม และการรายงานผล ซึ่งต้องดำเนินอย่างโปร่งใส ยุติธรรมและคุ้มค่าต่อทรัพยากรที่มีจำกัด ทั้งนี้การบูรณาการหลักธรรมาภิบาลช่วยให้สถานศึกษาบริหารทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน และสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ยึดมั่นคุณธรรม โปร่งใส และน่าเชื่อถือ อันเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาการศึกษาอย่างยั่งยืน

บทความทั้ง 18 เรื่องนี้มิได้นำเสนอองค์ความรู้ทางพระพุทธศาสนาและการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ทางพระพุทธศาสนากับศาสตร์สาขาอื่นๆ ตลอดทั้งการดำเนินชีวิตได้อย่างน่าสนใจ

(พระครูสิริสุตานุยุต, รศ., ดร.)

บรรณาธิการบริหาร

สารบัญ

บทความวิจัย

01 P.1-17

การศึกษาความพึงพอใจของข้าราชการต่องิจกรรมการโค้ชแนวพุทธเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมและสมรรถนะในยุคดิจิทัล

A Study of Government Officers' Satisfaction with Buddhist-Based Coaching for the Development of Virtue and Competence in the Digital Age

พระวูท สุเมโธ (ทองมัน)

Phra Woot Sumedho (Tongmun)

บทความวิชาการ

02 P.18-30

ความศรัทธาครูบาศรีวิชัยที่มีอิทธิพลต่อพุทธศาสนิกชนล้านนาในสมัยปัจจุบัน
The Faith in Kruba Srivichai and Its Influence on Contemporary Lanna Buddhists

วิชัญะ ยศกาศ

Wichaya Yotkad

03 P.31-41

อิทธิบาท 4 กับการเสริมสร้างแรงจูงใจในโรงเรียนพระพุทธศาสนา

The Four Iddhipadas and Motivation Enhancement in Buddhist Monastic Schools

พระครูวิจิตรปริยัติการ

Phrakruwijitpariyattikan

04

P.42-55

หลักพุทธธรรมการดูแลผู้สูงอายุในวิถีใหม่

Buddhist Principles for Elderly Care in the New Normal

พระครูพิพัฒนปริยัตยาภรณ์ (อภิวัฒน์ กนตสีโล)

Phra Khru Phiphatpariyattayaphon (Aphiwat Kantasilo)

05

P.56-70

บทบาทพระสังฆาธิการกับการบริหารจัดการวัดสมัยใหม่ในบริบทสังคมไทย

The Function of the Sanghadhikara in Contemporary Temple

Administration in the Context of Thai Society

พระครูพิพัฒนปริยัตยาภรณ์ (อภิวัฒน์ กนตสีโล)

Phra Khru Phiphatpariyattayaphon (Aphiwat Kantasilo)

06

P.71-90

การผลิตซ้ำทางสังคมวัฒนธรรมในพระพุทธศาสนา

Socio – Cultural Reproduction in Buddhism

พระเจษฎา มหาจุฑาโต (สอนบาลี),

ธวัชชัย ไชยวุฒิ, พัลลภ หารุกำจา

Phra Chetsada Mahavuddho (Sonbali),

Thawatchai Chaiwut, Pallop Harukhamja

07

P.91-107

ประชาธิปไตยเชิงพุทธ: การอยู่ร่วมกันอย่างสันติ

Buddhist Democracy: A Pathway to Peaceful Coexistence

พิพัฒน์ แก้วใส

Pipat Kaewsai

08

P.108-119

การประยุกต์ใช้หลักธรรมเพื่อเพิ่มความสุขและการเรียนรู้ในสถานศึกษา

Application of Buddhist Dhamma Principles to Enhance Happiness and Learning in Educational Institution

บรรเจิด สังกิจ

Bunjerd Sungkit

09

P.120-134

แรงจูงใจในการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานตามแนวสติปัฏฐาน 4 ของนักเรียน
ไทยยุคใหม่

Motivation for Practicing Vipassana Meditation Based on the Four Foundations of Mindfulness Among Modern Thai Students

พระอธิการอินทร์ธนต์ ปญญาวุฑโฒ

พระธีระธรรณ ภาณูปิบูลย์วัชร

Phra Athikan Inthanat Panyawuttho

Phra Thirathon Panupiboonwat

10

P.135-154

การบริหารงานด้วยหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในยุควิถีใหม่
The Administration with Good Governance Principles of Educational Administrators in the New Normal Era

กาญจนา ตะนุชนาม

ศรุติพงศ์ ภูวัชรวรานนท์, มุจลินทร์ ผลกล้า

Karnjana Danuchanam

Saruthipong Bhuwatvaranon, Mudchalin Pholkla

11

P.155-168

ฆราวาสธรรม 4: จากหลักธรรมสู่การบริหาร ปลดล็อกศักยภาพและความสำเร็จ
ของสถานศึกษา

Gharavasa-Dhamma 4: From Buddhist Principles to School Administration -
Unlocking Potential and Achieving Educational Success

อริวัฒน์ สรรเพชร

ศรุติพงศ์ ภูวัชรวรานนท์, มุจลินทร์ ผลกล้า

Ariwat Sanpet

Saruthipong Bhuwatvaranon, Mudchalin Pholkla

12

P.169-181

อิทธิบาท 4: กุญแจสู่ความสำเร็จของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

The Four Iddhipada: A Key to the Success of Educational Administrators in
the 21st Century

อรอนงค์ ภูมิพงศ์ไทย

ศรุติพงศ์ ภูวัชรวรานนท์, มุจลินทร์ ผลกล้า

Onanong Poompongthai

Saruthipong Bhuwatvaranon, Mudchalin Pholkla

13

P.182-198

**พรหมวิหาร 4 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา: กุญแจสู่การบริหารงานบุคคล
ที่มีคุณภาพและยั่งยืน**

**The Four Brahmaviharas for School Administration: A Key to Quality and
Sustainable Human Resource Managementy**

ประภาณีช สิทธิมาก

ศรุติพงษ์ ภูวัชรวรานนท์, มุจลินทร์ ผลกล้า

Prapanit Sitmak

Saruthipong Bhuwatvaranon, Mudchalin Pholkla

14

P.199-211

พรหมวิหาร 4: หัวใจการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลดิสรรัปชัน

**The Four Brahmaviharas: Core Principles for School Administration in the
Era of Digital Disruption**

วศินี ทิพย์รองพล

ศรุติพงษ์ ภูวัชรวรานนท์, มุจลินทร์ ผลกล้า

Wasinee Tiprongpon

Saruthipong Bhuwatvaranon, Mudchalin Pholkla

15

P.212-227

การน้อมนำสังคหัตถ์ 4 สู่การบริหารสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

**Applying the Four Bases of Social Harmony for Effective School Adminis-
tration**

กรรณิการ์ จันทร์คง

ศรุติพงษ์ ภูวัชรวรานนท์, มุจลินทร์ ผลกล้า

Kannika Jankong

Saruthipong Bhuwatvaranon, Mudchalin Pholkla

16

P.228-244

หลักธรรมาภิบาลกับการยกระดับการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Good Governance Principles and Local Government Administration

ภัทรภาพร สุวรรณจันทร์

ศรุติพงษ์ ภูวัชรวารานนท์, มุจลินทร์ ผลกล้า

Pattarapon Suwanjan

Saruthipong Bhuwatvaranon, Mudchalin Pholkla

17

P.245-259

กัลยาณมิตรธรรม 7 ประการกับความเป็นเลิศ ในการบริหารสถานศึกษา

ALOP Model: The Seven Virtues of Kalyanamitta and Excellence in Educational Administration

สุรชาติ แหวนเพชร

ศรุติพงษ์ ภูวัชรวารานนท์, มุจลินทร์ ผลกล้า

Surachat Waenphet

Saruthipong Bhuwatvaranon, Mudchalin Pholkla

18

P.260-275

ธรรมาภิบาลกับการบริหารงบประมาณที่โปร่งใสและตรวจสอบได้ ของผู้บริหารสถานศึกษา

Good Governance and Transparent, Accountable Budget Management of School Administrators

นิภาพร มะโนเรศ

ศรุติพงษ์ ภูวัชรวารานนท์, มุจลินทร์ ผลกล้า

Niphaphon Manoret

Saruthipong Bhuwatvaranon, Mudchalin Pholkla